

Asia: VN/6550/2024

Lausuntopyyntö Kasvuyrittäjyyden ohjelmasta (sis. Mittelstand)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kaupan liitto lausuu otsikkoasiasta seuraavaa:

Kasvuyrittäjyyden ohjelman tavoitteena on tunnistaa toimenpiteitä, joiden avulla voidaan vauhdittaa erityisesti Mittelstand-yritysten kasvua ja uudistumista. Hallitusohjelman tavoite tuplata kasvuhakuisten keski suurten yrittäjävetoisten yritysten määrä edellyttää myös, että pienemmistä yrityksistä yhä useampi yritys kasvaisi keski suurten yritysten kokoluokkaan. Tästä syystä on ohjelmaa laadittaessa otettu huomioon myös pienet, 10–49 henkilöä työllistävät yritykset.

TEM-toimijoiden tavoitteet ja toimenpiteet

Kaupan liitto pitää erittäin kannatettavana, että ohjelmassa tunnistetaan tarve vahvistaa pk-yritysten valmiuksia, erityisesti palvelu- ja kaupan aloilla, digitalisaatiossa, datan ja tekoälyn käyttöönotossa ja liiketoimintaan soveltamisessa yritysten kasvun, kansainvälistymisen sekä globaalin kaupan kiihdyttämisessä sekä valmiuksien rakentamisessa mm. PPP-yhteistyönä toteutettavan koulutuksen ja vertausparrauksen keinoin (kohta 3 a).

Kaupan liitto korostaa, että kansainvälinen verkkokauppa mahdollistaa globaalin liiketoiminnan paikasta riippumatta. Pelkästään EU-maiden yhteenlasketun verkkokauppamarkkinan koko on kuluvana vuonna 660 miljardia euroa, joka kasvoi 9 prosenttia vuoden takaisesta. Samalla digitaalinen kauppa integroituu yhä tiiviimmin osaksi muita olemassa olevia digitaalisia alustoja, joilla kuluttajat liikkuvat. Digitaalisen kaupan markkinoiden kasvu tarjoaa suomalaisyrityksille

mahdollisuuden lisätä merkittävästi vientiään. Erityisesti pk-yrityksille export online-konsepti tarjoaa ainutlaatuisia kansainvälistymismahdollisuuksia.

Datan ja sitä hyödyntävän tekoälyn avulla voidaan synnyttää kuluttajapalveluissa tehokkuutta sekä luoda uniikkia ja personoitua asiakaskomusta ja skaalautuvuutta. Nämä synnyttävät kilpailukykyä globaaleilla digitaalisen kaupan markkinoilla B2C-, D2C- ja B2B-kaupassa eri toimialoilla. Digitaalinen kauppa on yhä suuremmissa roolissa kaikissa kuluttajapalveluissa ja kuluttajatuoteteollisuudessa, mutta myös yhä vahvemmin osa perinteisen teollisuuden myyntityötä ja asiakasrajapintaa.

Mahdollisuuksien hyödyntämisessä tarvitaan tavoitetta palvelevaa TKI-toimintaa sekä -rahoitusta. Tämä palvelisi laajasti palvelualueiden ja teollisuuden yrityksiä sekä laajasti suomalaisia palvelualueiden ekosysteemitomijoita.

Kauppan liitto pitää erittäin kannatettavana myös kirjausta koskien innovaatiotoiminnan rahoitusta (kohta 5) ja todettua tarvetta arvioida uudelleen innovaatorahoituksen taso ottaen huomioon valtion T&K-rahoitukseen tekemät ja tulevat lisäykset. Kauppan liitto toteaa, että kohdan perusteluissa olisi tarpeen kuvailla innovaatorahoituksen merkitystä mm. t&k -toiminnalla syntyneiden innovaatioiden kaupallistamisessa ja merkityksestä palvelualueille (mm. kansainvälisten matkailijoiden houkuttelu Suomeen ja maakuvatyö). On syytä huomioida, että Draghin raportti kiinnitti erityistä huomiota nimenomaan innovaatioiden kaupallistamisen haasteisiin EU:ssa.

Kasvuun ja uudistamiseen kannustavan toimintaympäristön tavoitteet ja toimenpiteet

Kauppan liitto pitää kannatettavana sitä, että ohjelmassa tarkastellaan tuottavuutta lisääviä toimenpiteitä, mutta pitää puutteena, ettei osiossa tarkastella lainkaan aineettomia pääomainvestointeja ja niiden merkitystä tuottavuudelle.

Etlan mukaan aineettomat hyödykkeet ovat keskeisessä osassa taloudellisen arvon ja yleisen hyvinvoinnin luomisessa. Aineetonta pääomaa ovat esimerkiksi brändit, data, patentit, ohjelmistot ja henkilö- ja organisaatiopääoma. Etlan tutkimuksen mukaan Suomen aineeton pääomakanta (per tehty työtunti) on vain kaksi kolmasosaa Ruotsin vastaavasta. Ohjelmistoihin, tietokantoihin ja datoihin liittyvä pääomakanta on Ruotsissa nelinkertainen Suomeen verrattuna.

Kilpailukykyyn vahvistaminen ja liiketoiminnan uudistaminen edellyttävät panostuksia aineettomiin investointeihin, kuten digitaalisen asiakaskokemuksen vahvistamiseen, brändin kehittämiseen, konseptointiin ja prosessi- ja palveluinnovaatioihin. Kauppan liitto pitää tarpeellisena tarkastella myös

erilaisia kannustinvaihtoehtoja aineettomien pääomainvestointien vauhdittamiseksi (ml. verotus). Teema on merkittävä palvelualoilla toimiville pk-yrityksille ja startup -yrityksille.

Yritysten ja korkeakoulujen yhteistyön tiivistämistä TKI-toiminnassa Kaupan liitto pitää kannatettavana.

Muut tavoitteet ja toimenpiteet

Kasvuyrittäjyyden ohjelman luonnoksessa todetaan, että ”toimivalla kilpailulla on roolinsa tuottavuudessa”. ”Toimivilla markkinoilla innovatiiviset yritykset voivat tavoitella suurempia markkinaosuuksia ja siten lisätä tuottavuuttaan. Parhaimmillaan toimivat markkinat johtavat tuotannontekijöiden tehokkaaseen uudelleen allokointumiseen, mikä voi johtaa koko markkinan ja kansantalouden tuottavuuden nousuun.”

Kaupan liitto pitää toimivan kilpailun huomioimista tarpeellisenä tarkastelunäkökulmana ja korostaa, että ohjelmassa voisi huomioida myös tarpeen lisätä kilpailua alkoholin ja lääkkeiden vähittäismyynnissä. Molempien monopolien osalta hallitusohjelma mahdollistaa etenemistä (mm. alkoholin kotiin toimitus ja itsehoitolääkkeiden myynnin vapauttaminen), mutta uudistukset eivät tuo sääntelyä keskeisten kilpailijamaiden tasolle.

Kaupan liitto pitää kasvuyritysten määrän lisäämisen näkökulmasta tärkeänä yritysten hallinnollisen taakan keventämistä.

Kunnioitavasti

Kari Luoto

toimitusjohtaja

Kaupan liitto

Simo Hiilamo

edunvalvontajohtaja

Kaupan liitto

Hiilamo Simo
Kaupan liitto ry